

## DADES GENERALS

## Curs acadèmic

|                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tipus de curs</b>     | Màster de Formació Permanent                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Nombre de crèdits</b> | 60,00 Crèdits ECTS                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Matrícula</b>         | 1.500 euros (importe preu públic pendent d'aprovació pel Consell Social Universitat de València.)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Requisits d'accés</b> | El Màster va dirigit a professionals, llicenciats o graduats en psicologia que desitgen aprofundir en la investigació, avaluació, prevenció i tractament en l'àmbit de la psicologia jurídica i forense. També a personal amb responsabilitat en les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, amb formació psicològica de base, i a psicòlegs i psicòlogues que ja estiguen exercint tasques de psicòlegs en l'àmbit jurídic i/o forense i vulguen actualitzar els seus coneixements. |
| <b>Modalitat</b>         | On-line                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Lloc d'impartició</b> | online                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Horari</b>            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

## Direcció

|                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|---------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Organitzador</b> | Departament de Psicologia Bàsica                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Direcció</b>     | Francisco Tortosa Gil<br>Director del Grupo de Investigación en Prevención de Conductas de Riesgo-PRECOVIR(INTRAS-UV).Vocal de la Junta Directiva de la Sociedad Española de Psicología Jurídica y Forense.Experto en Psicología Jurídica y Forense.<br>Macarena Tortosa Pérez<br>Directora de Odyssea Psicólogos. Profesora de la Universidad Internacional de Valencia-VIU.<br>Experta en Valoración de daños en accidentes. Experta en Mediación.. Miembro del Turno de Intervención Profesional de Peritos del COPC. |

## Terminis

|                              |                   |
|------------------------------|-------------------|
| <b>Preinscripció al curs</b> | Fins a 16/01/2025 |
| <b>Data inici</b>            | Gener 2025        |
| <b>Data fi</b>               | Desembre 2025     |

## Més informació

|                |                                                                  |
|----------------|------------------------------------------------------------------|
| <b>Telèfon</b> | 961 603 000                                                      |
| <b>E-mail</b>  | <a href="mailto:informacio@adeituv.es">informacio@adeituv.es</a> |

## PROGRAMA

## Psicologia En Contextos Legals. Concepte, història i deontologia

- 1) Delimitació conceptual de la Psicologia Jurídica
- 2) Àmbits professionals del perfil professional de psicòleg jurídic
- 3) El sub-perfil de psicòleg forense
- 4) Història de la Psicologia Jurídica
- 5) La Psicologia Jurídica i Forense hui. Un àmbit acadèmic i un àmbit professional en procés de regulació.
- 6) Aspectes deontològics en la psicologia jurídica i forense.
- 7) Ètica i deontologia en psicologia forense. Codis
- 9) Directrius específiques per als psicòlegs que intervenen en els procediments judicials.
- 10) Pràctica pericial ètica. La necessitat de bones pràctiques

## Aspectes Jurídics De La Psicologia Jurídica I El Peritatge Psicològic Forense

- 1) És necessari tindre alguns coneixements jurídics per a l'adequat compliment en el perfil de psicòloga/o jurídica/o
- 2) Principals aspectes jurídics de la psicologia jurídica i el peritatge psicològic forense.
- 3) L'ordenament jurídic: L'administració de justícia i els procediments jurídics.
- 4) Mediació i professionals que poden participar en la mediació. Principals aspectes legislatius i jurisdiccionals
- 5) Conceptes jurídics fonamentals en les diferents branques de l'ordenament jurídic d'interès per al psicòleg.

## La Prova Pericial I L'Informe Psicològic Forense

- 1) Psicologia i peritació
- 2) Principis de la prova pericial
- 3) Fases de la prova pericial

- 4) Àmbits i objectes de peritació
- 5) Perits: definició, designació i qualitats.
- 6) L'informe forense: estructura i composició
- 7) Fonts d'informació de l'informe psicològic forense
- 8) Habilitats de defensa oral de l'informe a la sala de justícia.
- 9) Annex 1: Formulari qualitat d'Informe Psicològic Forense

#### Psicopatologia Forense i Investigació Criminal

---

- 1) Classificació dels trastorns mentals i del comportament. Història i principals sistemes
- 2) Implicacions psicològiques forenses dels trastorns mentals i del comportament.
- 3) Consideracions forenses sobre el concepte d'imputabilitat / \*inimputabilidad.
- 4) Trastorn mental transitori. Graus d'eximent
- 5) La psicologia aplicada a la investigació criminal
- 6) El perfil criminològic o psicològic del delinqüent
- 7) Utilitat de la Psicologia de la investigació Criminal
- 8) Un cas pràctic: L'assassí del rol
- 9) L'autòpsia psicològica

#### Avaluació i Psicodiagnòstic En Psicologia Forense

---

- 1) Avaluació i Psicodiagnòstic en Psicologia Forense. Concepte i descriptiva
- 2) Semblances i diferències entre l'avaluació clínica i la forense.
- 3) Procediments, instruments i tècniques per a l'avaluació psicològica forense.
- 4) Avaluació neuropsicològica en psicologia forense. Neuropsicologia forense i valoració del mal
- 5) Avaluació de les bases psicològiques de la responsabilitat. Gradualitat de la responsabilitat penal i capacitat per a ser jutjat.
- 6) Avaluació de la credibilitat del testimoni i detecció de mentides.
- 7) Els intents d'engany en el context legal.
- 8) Instruments d'avaluació de la simulació i dissimulació

#### La Mediació De Conflictes: Conceptualització, Procediments i Condicions d'Eficàcia

---

- 1) Conflictes jurídics i els seus mètodes de resolució
- 2) Els sistemes alternatius de resolució de conflictes
- 3) La mediació de conflictes i la seua regulació
- 4) La figura del mediador/a
- 5) L'efectivitat dels processos de mediació
- 6) Les conductes contingents del mediador
- 7) Estratègies i tàctiques de mediació
- 8) Annexos. Documents bàsics que formen part d'un procés de mediació

#### Psicologia Jurídica En L'Àmbit Civil

---

- 1) Aspectes jurídic-forenses vinculats al dret de família
- 2) Avaluació psicològica davant els procediments de nul·litat matrimonial eclesiàstica
- 3) Interferències parentals
- 4) Programa d'intervenció per a mares d'interferències parentals. \*PIVIP
- 5) Protocols d'avaluació en assumptes de separació i divorci
- 6) Àrees d'avaluació en els progenitors. Instruments
- 7) Àrees d'avaluació en els menors. Instruments
- 8) La \*coparentalidad i la custòdia compartida.

#### Víctimes i Victimologia

---

- 1) El tractament de les víctimes del delictes en l'ordenament jurídic
- 2) Victimologia. Conceptes generals i procés de victimització
- 3) Vulnerabilitat: Factors de risc i de prevenció
- 4) Víctimes de violència de gènere
- 5) Víctimes de delictes sexuals
- 6) Víctimes d'altres delictes violents
- 7) Víctimes d'accidents de trànsit
- 8) Víctimes d'assetjament i cibernetassetjament
- 9) Els menors com a víctimes
- 10) Víctimes en situacions de crisi, catàstrofes i emergències

#### Psicologia Penitenciària i Intervenció amb Victimarios

---

1. El sistema penitenciari espanyol
2. El tractament penitenciari
3. Programes de tractament penitenciari
4. Servei de gestió de penes i mesures alternatives: suspensió de condemnes i treballs en benefici de la comunitat
5. Principals programes d'intervenció
6. Programes d'intervenció amb agressors de violència de gènere
7. Programes d'intervenció amb agressors sexuals

#### Justícia Juvenil

---

- 1) Evolució històrica del sistema de justícia juvenil espanyol
- 2) Els subjectes que intervenen
- 3) Conseqüències jurídiques de la declaració de responsabilitat penal del menor
- 4) El procediment penal de menors

- 5) Comportament delictiu juvenil: explicacions teòriques
- 6) Programes d'intervenció amb menors infractors

#### Psicologia Del Trànsit I De La Seguretat, Policial i Militar

- 1) Marc jurídic
- 2) Avaluació aptitudinal i psicològica en els Centres de Reconeixement
- 3) Valoració dels danys i perjudicats causats a les persones en accidents de circulació.
- 4) Actuacions psicològiques davant les infraccions i delictes de trànsit. Principals programes
- 5) Perfil Professional de Psicòleg en les Forces Armades i en els Cossos de Seguretat de l'Estat
- 6) Selecció i Formació
- 7) Avaluació per a l'ús d'armes de foc
- 8) Avaluació de professionals sotmesos a situacions de risc constant
- 9) Malalties professionals
- 10) Prevenció de riscos laborals en la policia nacional

#### Treball De Fi De Màster

- 1) Anàlisi d'accidents
- 2) Revisió sistemàtica o \*Metaanàlisis

Es valoraran, seguint un esquema d'avaluació basat en competències, tant els coneixements teòrics i pràctics mostrats, com l'estructura i claredat en l'elaboració de l'exercici, l'originalitat en el plantejament i resultats, la cerca de dades i informació i la utilització dels recursos adequats (p. ex. protocol PRISMA en treballs de revisió d'investigació.)

### PROFESSORAT

#### María Elisa Alfaro Ferreres

Licenciatura en Psicologia

#### Francisco Manuel Alonso Plá

Director del Grupo de Investigación DATS (Desarrollo y asesoramiento en tráfico y seguridad vial). Director del Instituto Universitario de Investigación en Tráfico y Seguridad Vial (Universidad de Valencia).

#### Juana Azcarate Seminario

PSIMAE. Instituto de Psicología Jurídica y Forense (Pamplona). Experta en Victimología y Trauma. Vicepresidenta de la Asociación Iberoamericana de Psicología Jurídica en España

#### Manuela Caldas Prieto

Psicóloga Clínica y Psicóloga Reservista del Cuerpo Militar de Sanidad

#### José Antonio Echauri Tijeras

Psicólogo forense de apoyo a los Juzgados de Violencia sobre la Mujer de Navarra. Psicólogo de la Red Nacional de Psicólogos para la Atención a Víctimas del Terrorismo. Director de los programas de intervención con agresores del Servicio Social de Justicia del Gobierno de Navarra. Presidente Asociación Iberoamericana de Psicología Jurídica Internacional

#### Natalia García Guilabert

Universidad Miguel Hernández. Investigadora en Grupo Crimina. Técnico en GrÁDeT. Experta en Delincuencia juvenil. Investigadora Área de Investigación Criminológica (FACE). Fundación Diagrama Intervención Psicosocial

#### Nicolás Garrido Martínez

Director Albanta. Logopedia y Psicología (Jaén). Psicóloga forense y jurídica en ejercicio desde 1995.. Especialista en Neurorehabilitación.

#### José Ignacio Lijarcio Cárcel

Coordinador Grupo de Investigación Factum.lab en INTRAS Universidad de València. Autor de diferentes programas de rehabilitación de infractores y delincuentes. Director de Proyectos en La Fundación para la Seguridad Vial-FESVIAL.

#### María Jesús López Latorre

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Psicologia Bàsica. Universitat de València

#### Elvira Martínez Besteiro

Profesor/a Permanente Laboral PPL. Departament de Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics. Universitat de València

#### María Martínez Sarasa

PSIMAE. Instituto de Psicología Jurídica y Forense (Pamplona). Terapeuta de víctimas y victimarios de delitos violentos. Coordinadora de la atención psicológica de urgencias del Servicio Social de Justicia del Gobierno de Navarra. Perita de apoyo a los Juzgados de Violencia sobre la Mujer de Navarra y del Instituto Navarro de Medicina Legal.

#### María Asunción Molina Bertomeus

Directora de AC5 Associats. Experta en Psicología Forense acreditada por el COPC. Miembro del Turno de Intervención Profesional de peritos del COPC. Programas de Intervención para víctimas de Interferencias parentales. Doctora en Deontología Profesional.

#### Maria Begonia Moreno Megias

Directora del Grupo Psicológico Tagor (Santa Cruz de Tenerife). Asociación Nacional de Mediadores. Certificado Europeo (EuroPsy) de Psicólogo Especialista en Psicoterapia. Vicesecretaria de la Asociación Iberoamericana de Psicología Jurídica en España.

#### **Juan José Periago Morant**

Fundación Diagrama Intervención Psicosocial. Doctor. Centre de Investigación en Derecho Penal, Criminología e Inteligencia de la Universidad Jaime I. Jurista de Centro de Ejecución de Medidas Judiciales de Menores. Experto en Justicia Juvenil

#### **Amparo Pozo Martínez**

Directora Departamento Técnico. Fundación Diagrama Intervención Psicosocial. Experta en Intervención psicosocial en menores y jóvenes. Especialista en Delincuencia Juvenil. Experto en víctimas y victimarios. Experta en prevención de la reincidencia.

#### **David Alonso Ramírez Acuña**

Doctor, Perito Jubilado del Sistema Judicial costarricense, fue Director Científico de la Asociación Latinoamericana de Psicología Jurídica y Forense, actualmente Tesorero de la Asociación Iberoamericana de Psicología Jurídica y Forense (AIPJ) y Miembro Honorario de la Asociación Colombiana de Psicología Jurídica y Forense. Profesor de Post Grado. Director y Lector de Tesis, en varias universidades de América Latina.

#### **María Sonia Rodríguez de Llamas**

Profesor/a Titular de Universidad. Departament de Dret Civil. Universitat de València

#### **Antonio Salinas Íñigo**

Experto en Intervención y Gestión de la delincuencia Juvenil. Especialista en Centros de Protección de Menores con problemas de conducta. Fundación Diagrama Intervención Psicosocial.

#### **Jesús Alberto Santolaya Prego de Oliver**

Coordinador y Profesor Grado Psicología Universidad Europea de Valencia

#### **Asunción Tejedor Huerta**

Directora de DIALOGO Gabinete Psicológico. Experta en Mediación Familiar por la Universidad de Oviedo. Especialista en Psicoterapia (acreditado por la Federación Europea de Asociaciones de Psicólogos). Presidenta Asociación Iberoamericana de Psicología Jurídica-AIPJ España.

#### **Francisco Tortosa Gil**

Director del Grupo de Investigación en Prevención de Conductas de Riesgo-PRECOVIR(INTRAS-UV).Vocal de la Junta Directiva de la Sociedad Española de Psicología Jurídica y Forense.Experto en Psicología Jurídica y Forense.

#### **Macarena Tortosa Pérez**

Directora de Odyssea Psicólogos. Profesora de la Universidad Internacional de Valencia-VIU. Experta en Valoración de daños en accidentes. Experta en Mediación.. Miembro del Turno de Intervención Profesional de Peritos del COPC.

#### **Nuria Vázquez Orellana**

Facultad de CC de la Educación y Psicología (Universitat Rovira i Virgili).Experta en Psicología Forense acreditada por el COPC.Experta en psicología jurídica en el ámbito penal civil-familia (peritajes e intervenciones por orden judicial)

## **OBJECTIUS**

Les sortides professionals que té el curs són:

Activitat professional en els camps del dret processal, civil, laboral, penal i penitenciari. De forma més concreta, entre altres múltiples possibilitats, s'ocupa en la realització de proves i informes pericials en causes civils, eclesiàstiques, familiars i laborals a petició d'advocats o jutges., perit forense en l'àmbit penal i civil, valoració de danys d'accidents i equips de valoració d'incapacitats, justícia terapèutica, institucions penitenciàries, equips tècnics en centres de serveis socials municipals i autonòmics , equips psicosocials de Jutjats i Tribunals (de família, menors, &), àmbit judicial en processos de testimoniatge, jurats, etc., clíniques mèdic-forenses, intervenció psicosocial (serveis socials, família i infància, adopcions, etc.), assetjament i ciberassetjament, victimologia, col·laboració amb les forces de seguretat en les investigacions d'actes criminals, cossos i forces de seguretat de l'estat, així com en l'atenció a víctimes de delictes i mediació de conflictes en causes penals, civils, eclesiàstiques, familiars i laborals. A vegades mitjançant oposició i altres des de la pràctica professional per compte propi o alié.

EL MÀSTER COMPTA AMB EL RECONeixEMENT D'INTERÉS \*CIÈNTIFIC I PROFESSIONAL DEL COL·LEGI OFICIAL DE PSICÒLEGS DE LA COMUNITAT VALENCIANA.

Les i els psicòlegs jurídics i forenses han de ser capaços de realitzar investigacions científiques, avaluacions i valoracions psicològiques, intervencions i programes per a la seua aplicació en el context legal. El seu objectiu és el de dotar el procés judicial d'uns principis, unes tècniques i uns instruments psicològics que permeten una valoració més objectiva de la conducta humana i ajuden a les i els operadors jurídics en la seua tasca. El Màster pretén proporcionar als psicòlegs que el cursen un conjunt de coneixements i competències que els convertisquen en professionals experts, responsables, sensibles i respectuosos amb l'ètica i la deontologia, i bons comunicadors. En definitiva, que avale i garantisca un servei professional especialitzat que responga adequadament als interessos i drets dels usuaris.Reconegut d'Interés Científic-Professional per part de La Comissió Permanent de la Junta de Govern del Col.\*legi Oficial de \*Psicologia de la Comunitat Valenciana.

El Màster pretén que els qui el cursen adquirisquen, entre altres, les següents competències:

- 1) Adquirir una actitud professional enfront de qualsevol activitat pròpia del perfil, sempre des del respecte escrupolós al codi Deontològic.
- 2) Adquirir coneixements bàsics i aplicats, procedimentals, tècnics i recursos especialitzats que permeten a les i els estudiants desemboïcar-se en el perfil professional de la Psicologia Jurídica i el peritatge forense.
- 3) Adquirir destreses científiques i professionals per a afrontar amb autonomia els diversos problemes que es poden plantejar en l'àmbit de la Psicologia Jurídica i el peritatge forense.
- 4) Adquirir recursos que permeten la presa de decisions crítica i ajustada a l'evidència científica enfront dels resultats obtinguts en qualsevol procediment d'avaluació psicològica.
- 5) Adquirir recurs

s tècnics i científics per a plantejar programes d'intervenció.

- 6) Adquirir coneixements i destreses per a comunicar de manera eficient i eficaç a clients, altres professionals, operadors jurídics, responsables institucionals i població general, els resultats del seu treball professional tècnic

La formació i estructura que té el màster oferix una doble eixida Professional, d'una banda capacita per a treballar en el torn d'ofici segons la regulació actual en l'àmbit en psicologia forense, i per una altra dota de competència per a poder treballar en ocupacions pròpies d'institucions penitenciàries, equips d'avaluació d'incapacitats, equips psicosocials dels jutjats, equips tècnics de menors, clíniques mèdic-forenses, atenció a víctimes, realització d'informes pericials en causes civils, eclesiàstiques, familiars i laborals en l'àmbit públic o privat, valoració del mal provocat pels accidents en víctimes directes i indirectes, justícia juvenil (mig obert, centres, etc.), mesures penals alternatives i comunitàries, prevenció i atenció de comportaments violents en diferents entorns, mediació, cossos i forces de seguretat de l'estat, etc., a vegades mitjançant oposició i altres des de la pràctica professional per compte propi o alié.

## METODOLOGÍA

La metodologia d'estudi consistirà a prendre com a referència de treball el mòdul didàctic que es publicarà pels professors del mòdul. A partir d'ací, l'alumne tindrà com a element de desenvolupament de la matèria l'Aula Virtual del curs on se li faran constar els manuals i estudis complementaris, el Fòrum de Debat on els professors del mòduls aniran fent aportacions per a complementar la matèria i l'apartat de Tutories de l'Aula Virtual on podran consultar directament amb els professors els possibles dubtes que pogueren tindre.